

Česká republika
Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Jestřebí, okres Šumperk

Jestřebí 116, 789 01 Zábřeh

Identifikátor školy: 600 148 050

Termín konání orientační inspekce: 23. - 24. říjen 2002

Čj.:	132 353/02-5084
Signatura:	om5zw101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Jestřebí, okres Šumperk je zřízena jako zálohovaná organizace. Sdružuje základní školu (ZŠ) s kapacitou 30 žáků, mateřskou školu s celodenním provozem (MŠ) s kapacitou 20 dětí, školní družinu (ŠD) s kapacitou 30 žáků a školní jídelnu. Do ZŠ docházejí také žáci z obce Pobučí.

Výchovná činnost MŠ vychází z Programu výchovné práce pro mateřské školy schváleného MŠ ČR pod čj. 33 483/83-201, ve školním roce 2002/2003 probíhá ověřování školního programu zpracovaného v souladu s Rámcovým programem pro předškolní vzdělávání čj. 14 132/01-22, VÚP Praha, 2001.

Výuka v ZŠ je organizována podle vzdělávacího programu Základní škola, dokumentu čj. 16 847/96-2. Z cizích jazyků je vyučován anglický jazyk. Po ukončení 5. ročníku přecházejí žáci do škol v Zábřehu.

Počty žáků ve školním roce 2002/2003:

Třída:	Ročník:	Počet žáků:
I.	1. a 2.	5 + 6
II.	3., 4. a 5.	6 + 9 + 2
Celkem:	1. až 5.	28
Mateřská škola	dětí	16
Školní družina	žáků	25

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy celé školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- materiálně-technických podmínek vzdělávání a výchovy základní školy v předmětech český jazyk, matematika a v mateřské škole vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve sledovaných součástech školy

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY CELÉ ŠKOLY, MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK SLEDOVANÝCH PŘEDMĚTŮ A SOUČÁSTÍ ŠKOLY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti podle platné právní normy splňuje většina pedagogických pracovníků. Neaprobovaně je však vyučován anglický jazyk. Bez požadované kvalifikace pracuje v odpoledním provozu jedna učitelka mateřské školy a vychovatelka ŠD, která vyučuje ve všech ročnících tělesnou výchovu a některé předměty v 1. a 2. ročníku.

Spolupráce s metodickými orgány spádových škol dosud nebyla navázána. Poradním orgánem je pravidelně svolávaná pedagogická rada, organizační a provozní záležitosti jsou řešeny na každodenních schůzkách před vyučováním.

Vnitřní kontrola výchovně-vzdělávacího procesu v základní škole, mateřské škole a školní družině je prováděna především hospitacemi a krátkými vstupy do spontánních a řízených činností. Jejich četnost je limitována přímou vyučovací povinností ředitelky. Z hospitací jsou prováděny písemné záznamy, zjištěné skutečnosti jsou následně projednávány. Provoz školy sleduje ředitelka průběžně. Závěry z kontrolní činnosti však nejsou zpětnovazebně využívány pro plánování práce školy. Méně důsledná je kontrola v oblasti rozvržení učiva a dodržování učebních osnov.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je vzhledem k realizovaným programům vhodně zaměřeno. Vychází z potřeb a možností školy, částečně je limitováno vzájemnou zastupitelností. Ředitelka absolvovala studium školského managementu, ostatní využívají především nabídky kurzů a vzdělávacích programů organizovaných pedagogickým centrem. Učitelka mateřské školy se účastnila proškolení k Rámcovému programu pro předškolní vzdělávání.

Všichni pracovníci jsou pravidelně hodnoceni podle veřejně známých kritérií pro přiznávání nenárokových složek platu.

Organizační uspořádání školy je dáno nízkým počtem pracovníků. Jejich povinnosti a kompetence jsou stanoveny. Školní řád přehledně a přístupnou formou vymezuje žákovská a rodičovská práva. Informační tok je operativní a funkční. Ve vnitřním řádu MŠ jsou vhodně zakotvena pravidla kontaktu rodičů se školou. Informace o prospěchu a chování dětí jsou podávány především na pravidelně svolávaných třídních schůzkách. Dostatek poznatků poskytují také výroční zpráva a školní kronika.

Na veřejnosti se škola prezentuje kulturními pořady a poznávacími akcemi, velmi dobrá je v tomto směru spolupráce se šumperskou speciální školou a městským divadlem.

Prostorové podmínky odpovídají potřebám výchovně-vzdělávací činnosti i počtu dětí. Učebny jsou zařízeny převážně starým nábytkem, který zvláště v MŠ není přizpůsoben věkovým rozdílům. Odpočinkové a herní kouty umožňují zařazovat do výuky nejrůznější relaxační a oddechové chvíle. Méně podnětné prostředí některých prostor však nepodporuje rozvoj dětského estetického citění.

Účelně využívána je nová tělocvična a standardně vybavená školní zahrada.

Materiální zajištění výchovně-vzdělávací činnosti není na potřebné úrovni. K dispozici jsou převážně opotřebované učební pomůcky a herní materiál včetně zastaralé audiovizuální techniky. Ekonomické podmínky školy však neumožňují potřebnou obměnu inventáře. Učitelky ZŠ v hojné míře využívaly vlastnoručně vyrobené dvojrozměrné pomůcky. Pozitivně je hodnoceno postupné zavádění práce s výpočetní technikou (žáci vyšších ročníků ZŠ pracují se třemi počítači vybavenými výukovými programy), citelně však chybí kopírka.

Fond učebnic převážně koresponduje se zvoleným vzdělávacím programem. ČŠI však zjistila, že ve školním roce 2001/2002 byly z prostředků rodičů žáků nakupovány pro výuku pracovní sešity, které jsou zařazeny do seznamu vydaných a MŠMT schválených učebnic. Byla tak porušena obecně závazná právní norma o bezplatném poskytování učebnic. Pro výuku čtení a literární výchovy je k dispozici dostatek titulů mimočítankové četby.

Personální podmínky vzdělávání a výchovy jsou z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti pracovníků průměrné. Prostorové podmínky mají velmi dobrou úroveň. Materiální zabezpečení výchovně-vzdělávacího procesu je v řadě ukazatelů pouze vyhovující.

**HODNOCENÍ VZDĚLÁVÁNÍ V PŘEDMĚTECH ČESKÝ JAZYK A MATEMATIKA
VZHEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM**

Realizace vzdělávacího programu

Stanovené týdenní hodinové dotace všech předmětů odpovídají učebnímu plánu. Spojení tří ročníků do jedné třídy, které je vynuceno méně příznivou demografickou situací v obci, není optimální, neboť klade nemalé nároky na organizaci práce v jednotlivých odděleních

Systém kontroly plnění učebních osnov ze strany ředitelky školy není plně účinný. Kontrolou pedagogické dokumentace školních roků 2001/2002 a 2002/2003, žákovských knížek a sešitů bylo ve 2. - 5. ročníku zjištěno probírání a klasifikování učiva vyšších ročníků. Došlo tak k nerespektování učebních osnov zvoleného vzdělávacího programu.

Bezprostřední příprava učitelek na výuku byla zodpovědná. Škola vykazuje dva žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Individuální vzdělávací programy jsou zpracovány na velmi dobré úrovni, ze strany vyučujících je těmto žákům věnována systematická péče.

Předepsaná dokumentace upravující organizaci výchovně-vzdělávací činnosti školy je vedena, odstranění dílčích nedostatků v zapisování do třídních knih (chybí složka psaní ve 4. a 5. ročníku, nízká výpovědní hodnota některých zápisů) bylo s ředitelkou projednáno.

Zvolený vzdělávací program je realizován v souladu s učebním plánem, dílčí nedostatky byly zjištěny v plnění učebních osnov.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce a matematice

Struktura vyučovacích hodin, obsah i rozsah učiva převážně odpovídaly stanoveným výukovým cílům a specifickým podmínkám tříd. Obě plně kvalifikované učitelky zvládaly náročnou organizaci práce se spojenými ročníky. Žáci byli účinně motivováni úvodním zařazováním písní a básní, základem průběžné motivace (nebyla však uplatňována ve všech vyučovacích hodinách) byla pochvala za předvedený výkon. Učební látka byla interpretována věcně správně, použité metody měly kvalitativně rozdílnou úroveň. K opakování a procvičování byl efektivně použit řízený rozhovor, společné zdůvodňování chybějících pravopisných jevů popř. výklad s následným rozbořem a vysvětlením.

Ke zkvalitnění výuky přispěla volba metod a forem práce podporujících aktivní učení. Pozitivně je hodnocena kooperace žáků při řešení zadaných úkolů, spojování mluvnického a matematického učiva s praktickým životem, souběžné opakování učební látky ve spojených ročnících a zadávání problémových úloh.

Frekvence střídání přímého vedení a samostatné práce především v nižších ročnících odpovídala jejich věku i charakteru probíraného učiva, individuální pracovní tempo však nebylo vždy respektováno. Účinné psychorelaxační techniky zaměřené na rozvoj tvořivé fantazie a odstranění únavy žáků však byly uplatňovány pouze ojediněle. Správnému sezení žáků při čtení a psaní věnovaly učitelky náležitou pozornost, tolerováno bylo používání nevhodných psacích potřeb. Rozsahem přiměřené domácí úkoly byly zadávány jednotně pro všechny žáky.

Jako negativní je hodnoceno neefektivní využití času při práci u tabule, kladení otázek, jejichž formulace nutí žáky k jednoslovným odpovědím, metodické chyby při výuce psaní, klasifikace znaménkem mínus. Zadávaná samostatná práce nebyla vždy dostatečně obsahově promyšlena.

Výchova k rozvoji komunikativních schopností, dovedností a návyků (umění mluvit, naslouchat, číst a psát) byla pozorována při řešení slovních úloh a v hodinách, do kterých byla zařazována práce ve dvojicích.

Kontrola sešitů žáků prokázala rozdílnou úroveň grafické úpravy písma. Žákovské písemnosti učitelky většinou opravují, rezervy jsou v důslednější kontrole následných oprav žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech český jazyk a matematika mají rozdílnou, celkově průměrnou úroveň.

Výsledky vzdělávání a výchovy

K zjišťování výsledků vzdělávání používají učitelky nejrůznější prověrky, testy a desetiminutovky vlastní i publikované, které jsou doplňovány ústním zkoušením. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou klasifikováni širším slovním hodnocením. Analýza je prováděna zvláště u pololetních a závěrečných prověrek. Motivačně působí měsíční slovní hodnocení práce žáků.

Škola organizuje nejrůznější matematické, dopravní a sportovní soutěže.

Na základě hospitační činnosti, prohlídky žákovských písemností, studia dokumentace a dalších materiálů vyučujících hodnotí ČŠI průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk a matematika jako průměrné.

SOUČÁSTI ŠKOLY HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ PRÁCE V MATEŘSKÉ ŠKOLE

Realizace výchovně-vzdělávacího programu

Vzdělávací činnost mateřské školy je zaměřena na plnění obecných cílů předškolního vzdělávání směřujícího k všestrannému osobnostnímu rozvoji dětí. Cílem je vytváření vstřícného, podnětného prostředí jistoty a bezpečí.

Vzdělávací činnosti probíhají v rozvolněném režimu a za uplatňování individuálního přístupu k dětem. Velmi účinná je skupinová práce, frontální organizace je zařazována méně často. Učitelce se daří přizpůsobovat výchovně-vzdělávací činnost vývojovým, sociálním a emocionálním potřebám dětí předškolního věku.

Zabezpečení denního provozu je z hlediska personálních podmínek příznivé. Neaprobované učitelky mají zkušenosti v práci s dětmi, jejich působení negativně neovlivnilo kvalitu vzdělávacího procesu.

Povinná dokumentace je vedena ve stanoveném rozsahu, neúplné údaje v evidenčních listech dětí byly v průběhu inspekce doplněny.

Výchovně-vzdělávací program školy je realizován v souladu s platnými dokumenty pro předškolní vzdělávání.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce

Spontánní a řízené činnosti

Volně dostupné uložení hraček stimuluje rozvoj dětských spontánních činností. Děti často využívaly stabilní herní kouty. Učitelka svým přístupem podporovala rozvoj jejich představivosti, herní i výtvarný materiál vhodně využívala. Respektovala individuální zvláštnosti a věkové možnosti dětí, vytvářela podmínky pro jejich seberealizaci, rozvíjela vzájemnou spolupráci a komunikaci. Průběh a výsledky dětských činností hodnotila většinou individuálně, převažovalo pozitivní hodnocení. Složení věkově smíšené třídy kladně ovlivňovalo rozvoj tolerance a vzájemné ohleduplnosti.

Spontánní činnosti probíhaly plánovitě, učitelka je nabízela promyšleně, s ohledem na osobnostní a sociální rozvoj dětí. Využívala metod aktivního učení, manipulování a experimentování.

Při řízených činnostech byly vhodně využívány zážitky a zkušenosti dětí. Učitelka zařazovala

účinné způsoby motivace činností vedoucí k vnitřnímu zaujetí a k průběžné aktivizaci. S dětmi vedla nenásilně rozhovory a průběžně rozvíjela jejich komunikativní dovednosti. Poskytovala jim dostatek příležitostí k řečovému projevu, kladenými otázkami podněcovala souvislý ústní projev. Výkony dětí stále průběžně hodnotila. Pochvalou před ostatními vyzvedávala vzdělávací pokroky méně průbojných dětí, čímž podporovala jejich sebedůvěru. Vyučující přistupovala k dětem pozitivně, na úrovni partnerských vztahů.

Cíle řízených činností byly voleny plánovitě, při respektování posloupnosti a návaznosti. Pozitivně je hodnoceno uplatňování prvků přirozeného učení i aktivizačních metod práce. Motivační účinek mělo kombinování skupinové, frontální a individuální organizace činností. Neustálý zřetel byl věnován individuálním a vývojovým zvláštnostem dětí. Využívání školní tělocvičny skýtalo velké možnosti a dětem přinášelo radost z pohybu. Při cvičení byla respektována psychohygienická hlediska. S ředitelkou školy bylo projednáno důslednější dodržování hygienických zásad zavedeného pitného režimu.

Vhodným prolínáním spontánních a řízených činností docházelo k jejich vzájemné návaznosti, nebyla mezi nimi patrná výrazná hranice.

Průběhové výsledky výchovně-vzdělávací činnosti

Mateřská škola má vynikající podmínky pro rozvoj pohybových dovedností dětí. Jejich manipulační schopnosti jsou uplatňovány především při výtvarných, pracovních a grafických činnostech.

Děti dostávaly prostor pro rozvíjení sebeobslužných dovedností (příprava a úklid všech činností, oblékání, hygiena). Jejich jazykové a řečové dovednosti byly rozvíjeny přiměřeně k věku a vývojovým možnostem.

Většina dětí úspěšně prezentovala své požadavky, poznatky a zkušenosti. S vyučující navzájem dobře spolupracovala, vzájemná komunikace ve skupině měla dobrou úroveň.

Myšlenkové operace probíhaly převážně na úrovni konkrétního, názorného myšlení, u nejstarších dětí bylo zaznamenáno slovně-logické myšlení. Při pracovních-výtvarných činnostech a při konstruování projevovaly děti bohatou fantazii a dobrou představivost. Mateřská škola v návaznosti na roční doby a počasí přenáší podstatnou část svých činností do přírodního prostředí. Pobyt dětí venku je do její činnosti zařazován v nadstandardní míře.

Průběh a výsledky výchovně-vzdělávací práce měly nadprůměrnou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- Podnětem provedení orientační inspekce byla stížnost jednoho z rodičů šetřená Obecním úřadem Jestřebí.
- Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení je v souladu se zřizovací listinou vydanou obcí Jestřebí ze dne 1. 11. 1996.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 37/99 B-00 ze dne 9. 9. 1999
2. Zřizovací listina školy vydaná obcí Jestřebí, okr. Šumperk bez čj. ze dne 1. 11. 1996

3. Povinná dokumentace dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, vztahující se ke školnímu roku 2002/2003: třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy, školní řád, rozvrhy hodin, záznamy z jednání pedagogické rady
4. Vybraná povinná dokumentace dle § 45b odst. 1 zákona č. 76/1978 Sb., o školských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů: přehled výchovné práce, přehled docházky, evidenční listy dětí
5. Třídní knihy školního roku 2001/2002
6. Výroční zpráva o činnosti za školní rok 2001/2002
7. Personální dokumentace
8. Hospitační záznamy ředitelky za školní roky 2000/2001 a 2001/2002
9. Namátkově vybrané žákovské knížky, deničky, sešity, písemné práce ve školním roce 2002/2003
10. Záznamy z hospitací provedených v rámci inspekce
11. Inspekční zpráva čj. 131 16/01-11082 z 2. února 2001

ZÁVĚR

Vzdělávání a výchova nejsou po stránce stanovené odborné a pedagogické způsobilosti personálně plně zajištěny.

Materiální podmínky ještě umožňují realizovat zvolené výchovně-vzdělávací programy, vybavení učebními pomůckami a herním materiálem však není na odpovídající úrovni. Celkově jsou v této oblasti citelně slabá místa.

Učební osnovy jsou převážně plněny, dílčí nedostatky byly zjištěny v předmětech český jazyk a matematika. Kvalita výuky sledovaných předmětů je z hlediska průběhu a výsledků vzdělávání i efektivitu používaných metod práce průměrná.

Ve srovnání se závěry minulé inspekce nedošlo v hodnocení podmínek a práce základní školy ke změně, dílčí zlepšení nastalo v organizaci a průběhu práce mateřské školy.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Blahoslav Melhuba	Blahoslav Melhuba, v. r.
Členka týmu	Mgr. Naděžda Pytlíčková	Naděžda Pytlíčková, v. r.

V Olomouci dne 8. listopadu 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 19. listopadu 2002

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Mgr. Radomíra Králová, ředitelka ZŠ Jestřebí, okres Šumperk

Radomíra Králová, v. r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Krajský úřad Olomouckého kraje odbor školství, mládeže a tělovýchovy Jeremenkova 40 a	2002-12-09	132 278 /02

779 00 Olomouc		
Zřizovatel: Obec Jestřebí, Jestřebí 46, 789 01 Zábřeh	2002-12-09	132 279/02

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.